

Stanowisko

XII Uniwersyteckiego Forum Związkowego NSZZ Solidarność w sprawie projektu ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 19 września 2017 r.

Turno, 23 września 2017 r.

Uczestnicy XII Uniwersyteckiego Forum Związkowego NSZZ Solidarność – przedstawiciele organizacji zakładowych NSZZ Solidarność szkół wyższych, po zapoznaniu się z treścią projektu ustawy o szkolnictwie wyższym, przedstawionego przez Ministra Gowina w dniu 19 września 2017 r., po wysłuchaniu wyjaśnień Ministra Prof. Aleksandra Bobko, dotyczących tego projektu przyjmują następujące stanowisko.

1. Projekt ustawy jest niekompletny. Brak jest projektów odpowiednich aktów wykonawczych, które są niezbędne do wprowadzenia w życie tej ustawy. Nie można więc opiniować jej skutków w zakresie wynikającym z tych aktów prawnych, np. nie znane są zasady ewaluacji uczelni.
2. Z projektu ustawy nie wynika, że państwo wesprze lokalne uczelnie i zrealizuje zasadę zrównoważonego rozwoju.
3. Nie zostały określone koszty wdrożenia tej ustawy, tj. reformy szkolnictwa wyższego, jak też nie zostały wskazane źródła sfinansowania te reformy. Z projektu założeń budżetu państwa do roku 2020 wynika, że na ten cel nie są przeznaczone odpowiednie środki, a więc istnieje domniemanie, że uczelnie będą musiały pokryć koszty reformy ze środków własnych, uszczuplając wydatki na cele statutowe.
4. Wbrew zapewnieniom Ministra Gowina, iż ustawa wzmocni autonomię wspólnoty akademickiej, projektowane przepisy dotyczące ustroju uczelni bez najmniejszej wątpliwości tę autonomię praktycznie likwidują, jednocześnie przekazując ogromne kompetencje jednoosobowemu organowi uczelni – rektorowi oraz radzie uczelni.
5. Utworzenie nowego organu uczelni – rady uczelni, tryb jej powołania oraz nadane jej kompetencje, stwarzają, zwłaszcza wobec uczelni technicznych istotne zagrożenie ustanawiania strategii uczelni niezgodnej z interesem Państwa Polskiego.
6. Rząd – reprezentant Narodu, całkowicie zaniechał jakiegokolwiek kontroli czy nadzoru nad uczelniami finansowanymi przez podatnika.

Nie podnosząc innych uchybień merytorycznych i legislacyjnych stoimy na stanowisku, że przedstawiony projekt ustawy nie spełni deklarowanych przez Ministra celów, a wręcz przeciwnie będzie źródłem niekorzystnych dla polskiej nauki i gospodarki rezultatów. Dlatego przedstawiając nasze wątpliwości negatywnie oceniamy przedstawiony projekt.

*Uczestnicy XII Uniwersyteckiego Forum Związkowego NSZZ Solidarność
Radom-Turno 2017*

Komentarz do punktów 5 i 6 Stanowiska.

Poniżej przytoczono przepisy projektu ustawy. Boldem zaznaczono szczególnie istotne dla wykazania słuszności zastrzeżeń wyrażonych w punktach 5 i 6.

Ad pkt 5

Zgodnie z art. 20 ust 1 i 2, 9-cio osobowa rada składa się z co najmniej 5 członków spoza uczelni i najwyżej 3 członków z uczelni. Co prawda nie ma w ustawie wskazania skąd mają pochodzić członkowie rady, ale w sytuacji uczelni technicznych jest wielce prawdopodobne, że mogą to być specjaliści lub menadżerowie z firm dysponujących najnowszymi technologiami lub dostępem do atrakcyjnych urządzeń.

Nie jest konieczna zbyt wybujała wyobraźnia, by przewidzieć jakie cele będzie realizować uczelnia wobec kompetencji rady jakie nadaje jej art. 19 ust. 1, 3, 5 i 6 w powiązaniu z art. 23 ust 1, zwłaszcza, że większość takich firm jest własnością kapitału zagranicznego.

Ad pkt 6

Co prawda w art. 6 zadeklarowana jest aktywność państwa w zakresie polityki naukowej państwa, ale jest to tylko deklaracja, zwłaszcza wobec uczelni publicznych, bowiem konstrukcja rady uczelni i jej kompetencje w powiązaniu z art. 21 ust. 3 wyklucza taką aktywność.

Art. 6. 1. Rada Ministrów, w drodze uchwały, określa politykę naukową państwa wskazującą priorytety w zakresie funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Realizacja polityki naukowej państwa podlega ewaluacji nie rzadziej niż raz na 5 lat.

Art. 18. 1. Organami uczelni:

1) publicznej – są rada uczelni, rektor i senat;

Art. 19. Do zadań rady uczelni należy:

- 1) **uchwalanie strategii uczelni;**
- 2) opiniowanie projektu statutu;
- 3) **sprawowanie nadzoru nad gospodarką finansową uczelni;**
- 4) opiniowanie planu rzeczowo-finansowego i sprawozdania z jego wykonania;
- 5) **sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem uczelnią;**
- 6) **wskazywanie kandydatów na rektora;**

Art. 20. 1. W skład rady uczelni wchodzi:

- 1) 6 lub 8 członków powoływanych przez senat;
- 2) przewodniczący samorządu studenckiego.

2. Osoby spoza wspólnoty uczelni stanowią ponad 50% składu rady uczelni.

Art. 21. 1. Członkiem rady uczelni może być osoba, która:

3. Członkostwa w radzie uczelni nie można łączyć z pełnieniem funkcji organu tej lub innej uczelni, członkostwem w radzie innej uczelni, **ani zatrudnieniem w administracji rządowej.**

6. Senat odwołuje członka rady uczelni, o którym mowa w 0 ust. 0 pkt 1, **większością 3/5 głosów** w przypadku niewypełniania lub nienależytego wypełniania obowiązków.

Art. 23. 1. **Rada uczelni wybiera przewodniczącego spośród członków pochodzących spoza wspólnoty uczelni.**